

Ehdotus	Jäsenehdotus pohjoismaisesta Itämeri-strategiasta
Tekijä	Jäsenet Anders Eriksson, Camilla Gunell, Simon Holmström, Wille Valve
Käsittelijä	Kestävä Pohjola -valiokunta

Jäsenehdotus pohjoismaisesta Itämeri-strategiasta

Jäsenet ehdottavat, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministeri-neuvostolle,

että se laatii Itämeren hyvinvointia käsittelevän strategian.

Taustaa

Itämeri on jo pitkään ollut pohjoismaisen yhteistyön tärkeä yhteistyöalusta. Pohjoismaiset laitokset ovat aktiivisesti toimineet maiden välisen yhteistyön lisääntymisen puolesta, myös yhdessä Baltian maiden kanssa ja muiden maiden, jotka ovat joko suoraan tai välillisesti yhteydessä sisämereen.

Vuosikymmenten ajan on tehty suunnitelmia ja laadittu strategioita Itämeren tilan parantamiseksi. Näistä voidaan mainita erityisesti EU:n Itämeri-strategia, jossa painotetaan meriympäristön pelastamista, alueen yhdistämistä ja hyvinvoinnin lisäämistä.

Strategioista ja tehdyistä toimenpiteistä huolimatta Itämeriä pidetään edelleen yhtenä maailman saastuneimmista vesialueista.¹ Nykyään suurimpia uhkatekijöitä ovat rehevöityminen, kemikaalit, roskaantumisen ja kalakantojen heikkeneminen. Ekologisen statuksen odotetaan heikkenevän huomattavasti ilmastokriisin seurauksena.²

Tarvitaan edelleen lisää poliittisia voimia parannustyön tahdin kiihdyttämiseksi. Pohjoismailla on nyt, kuten on ollut ennenkin, huomattava merkitys tässä työssä. Pohjoismailla on edelleen potentiaalia Itämeren alueen yhteistyön vahvistamiseksi sekä sisäisesti että ulkoisesti sellaisten foorumien kautta, joissa on edustettuina pohjoismaisia intressejä, kuten rahoituslaitokset, tutkimusohjelmat, parlamentaariset yhteenliittymät, EU ja Nato.

¹ <https://helcom.fi/baltic-sea-trends/holistic-assessments/state-of-the-baltic-sea-2018/reports-and-materials/>

² <https://helcom.fi/baltic-sea-climate-change-fact-sheet-new-publication-shows-latest-scientific-knowledge-on-climate-change-in-the-baltic-sea/>

Vastaavalla tavalla kuin pohjoismaisessa yhteistyössä on viime aikoina panostettu voimakkaasti arktisiin asioihin hyvin tulevaisuudennäkymin, ehdotamme, että Pohjoismaat toimisivat samoin Itämeren kohdalla. Työn perustaksi ehdotamme Itämeri-strategian hyväksymistä. Strategia konkretisoisi tavanomaista pohjoismaista ympäristö- ja ilmastoyhteistyöohjelmaa.

Itämeri-strategiaan voisi hyvin sisältyä strategisia priorisointeja tärkeimmistä ilmaston ja ympäristön ongelmakohdista, ja siinä voitaisiin tunnistaa toimenpiteet, joissa on eniten pohjoismaista potentiaalia ongelmien ratkaisemiseksi. Toimenpiteisiin voi sisältyä tiedon kokoamiseen liittyviä hankkeita ja yhteistyöalueita, pohjoismaista rahoitusta, merialueiden hallinnan koordinoitua, tarvetta harmonisoidulle lainsäädännölle sekä pohjoismaisia näkemyksiä suhteessa muiden päättävien elinten näkemyksiin. On myös tärkeää, että strategiassa keskitytään meriympäristön paranemisen myötä syntyviin suuriin mahdollisuuksiin, jotka liittyvät elämänlaatuun, talouteen ja hyvinvointiin. Kiinnostus Itämeren kohtaan on taas lisääntynyt turvallisuustilanteen takia. Itämeri-strategian avulla Pohjoismaat voivat vastuullisella tavalla lisätä ympäristöyhteistyötä alueen eri toimijoiden kesken. Kyseisellä yhteistyöllä on hyvät mahdollisuudet vahvistaa diplomaattisia suhteita ja edistää ystävyyttä alueella pitkällä aikavälillä.

Maarianhaminassa 14. syyskuuta 2022

Anders Eriksson (ÅF)
Camilla Gunell (ÅSD)

Simon Holmström (HI)
Wille Valve (MSÅ)